

KONGRESSZUSI ZÁSZLÓ A GYÖNGYÖSI ÁFÉSZNEK

Ügyesen, nem ügyeskedve

Könyvnyi vastagságú, gondosan bekötött iratsomót nyújt át Rohánszky Ferenc, a Gyöngyszöv Áfész elnöke. Nem mondja, de akkurátus mozdulataiból szavak nélkül is kiderül, hogy a szövetséget bemutatásának szánja a dossziét. A keménypapír borítón a felirat: pályázat az 1985. évi Kiváló Szövetkezet címet elnyerésére. Ez a hetedik hasonló tartalmú munka, hatot a Kiváló Szövetkezeti cím is követett az utóbbi években, s négyszer megkapták a Belkereskedelmi Minisztérium, a KPVD SZ, és a Szövosz vándorzászlóját. A napokban kapták az értesítést, hogy hetedszer is sikerült.

Folyamatos a siker a gyöngyösi fogyasztási szövetkezetben. A folytatást ígéri az idei pályázat is. Aprólékosan sorra veszik benne a múlt évi munka eredményeit, s a számok minden rovatban nagyobbak, mint a tervezett és az 1984. évi adatok. Sok mindent elárulnak a szövetkezeztől, de most válasszuk ki a gazdálkodás eredményességét leginkább jelző mutatókat. Két éve egymilliórd 320 millió forint volt az árbevételük, s ezután 65 millió forint nyereséget könyveltek el; tavaly a bevétel egymilliórd 442 millióra, a nyereség pedig 71 millió forintra növekedett. Az árbevételhez viszonyított nyereség mindkét esztendőben 4,94 százalék volt, mintegy duplája az országos átlagnak.

A siránkozás csak időpazarlás

Ezek után azt várná az ember, hogy Rohánszky Ferenc nem győz dicsekedni. Egészen más történik: nem is panaszkodik persze, csupán az adatokból, a tényekből következő jelenségeket veszi sorra.

— Ha valaki tanulmányozza a mérlegüket, s meglátja a 71 millió forintos nyereséget, azt gondolhatja magában: könnyű nekik, mindenre futja a nagy nyereségből. Ha ezt ki is mondja, kénytelen vagyok kiigazítani. Az összeg csak látszólag nagy, hiszen nálunk 15—16 millió forint marad belőle, ez meg éppen csak a legszükségesebbekre elegendő. A nyereség nagyobb részét adók és más elvonások formájában befizetjük az államkasszába.

Amikor érvelésével idáig ér az elnök, sietve hozzátesszi:

— Soha sehol nem siránkozunk emiatt, hiszen ezzel csak az időt és az energiát pazarolnánk, mert a változtatás úgysem tőlünk függ. A szövetkezet 1100 dolgozóját inkább arról igyekezünk meggyőzni, hogy a körülményekhez nekünk kell alkalmazkodnunk, s ebben mindannyiuk ötletere, javaslataira számítnak.

Mint eredményeik is bizonyítják, sikerrel alkalmazkodnak a szabályozáshoz is. Persze nem könnyen, hiszen a szabadon felhasználható nyereségnek sok-sok helye van minden évben. Abból lehet újabb üzleteket építeni, s a tevékenység bővítéséhez szükséges, úgynevezett forgóalapokat is a fejlesztésre szánt pénzeszközből lehet növelni.

— Kevés a forgóalapunk, ez nyomaszt bennünket leginkább — állapítja meg az elnök. — Pótlásáról nem is csak a forgalom valóságos növekedése miatt kell gondoskodnunk, hanem az évi áremelkedések is ezt követelik tőlünk. Miután ezeket nem mi állapítjuk meg, többször is kérjük, hogy legalább az áremelkedések mértékének megfelelő forgóalap-növekedést ne a fejlesztési alap, hanem a költségek terhére pótolhassuk. Eddig nem méltányolták a kérésünket, így egyik lehetőség a bankhitel felvétele, amelynek viszont magas a kamata. Ezen kívül is minden lehetséges módszert igyekezünk felderíteni és alkalmazni, hogy a kamatokat mérsékeljük. Ha nem ügyeskednénk, a forgalmunk sem növekedhetne.

— Hogyan ügyeskednek?

— Természetesen a törvényes kereteken belül — válaszolja sietve

Bőséges a tejtermékek választéka a vámosgyörki boltban.

Rohánszky Ferenc. — Jó módszernek tartjuk, hogy több termelő és nagykereskedelmi vállalattal is közös boltot nyitottunk. Miénk az üzlet és a személyzet, a vállalatok pedig az árut adják, amelyet mi értékesítünk. A kiskereskedelmi forgalmunknak a 26 százalékát ilyen módon szerezzük meg, s ez egyszerre mind azt is jelenti, hogy mintegy hétmillió forintos kamattehertől szabadulunk meg.

A szövetkezetnek egyebek között közös boltja van a Bútorkereskedelmi Vállalattal, melyben évente 60 millió forint a forgalom.

— A gyöngyösiek előnye kétségen kívüli, de mi haszna van ebből a Bútorkernek? — kérdem Tapasztó Lajosné gazdasági igazgatótól.

— Ma már elképzelhetetlen, hogy kölcsönös előnyök nélkül bármilyen üzlet létrejöhessen, így természetesen a mi hasznunk is megvan. Osztozunk a kiskereskedelmi árrésen, s a közös boltok révén is növekszik a forgalmunk.

Inkább maradjon, mint kevés legyen

Mindenkinek előnyös hát a közös-ködés, s ez kelti életre az üzleteket. A várható haszonra pedig feltétlenül szüksége van a szövetkezetnek.

— Gyöngyösön és tizenhat községben vagyunk érdekeltek a kiskereskedelemben, összesen mintegy 80 ezer ember él e településeken — mondja Rohánszky Ferenc. — Több mint 11 ezer tagunk van, családonként általában egy-egy ember. Ha háromtagú családokat tételezünk föl, akkor csaknem minden második lakos kapcsolódik valamilyen módon a szövetkezethez. Kereskedelmi ellátásukról a községekben csak mi gondoskodunk. Az igaz, hogy az ellátási felöltség a kormányé, de miután falun csak a szövetkezeti boltokban vásárolhatnak az emberek, mi is magunkénak érezzük ezt a felelősséget.

Mindezt a valóság is alátámasztja. A környéken Atkár az egyetlen község, ahol nincs korszerű ABC-áruház, de már ott is tervezik építését. A legújabb boltnak a vámosgyörkiek örvendezhetnek. Tavaly decemberben adták át a 450 négyzetméteres áruházat, s ezzel egy időben három kicsi, elavult bolt szűnt meg a faluban. Büszkén vezet körbe az üzletben Medve Györgyné, az egyeség vezetője. Amikor a szociális helyiséghez érünk, örömmel újságolja:

— Azelőtt lavórban mosakodtunk, ha szükség volt rá munka közben, most pedig zuhanyzunk, hideg-meleg vizünk van.

Ez persze csak a bolt dolgozóit érinti. A falu lakossága bizonyára jobban örül annak, hogy nőtt a választék. A napi élelmiszereken kívül mosógépet, kerékpárt, televíziót is vásárolhatnak lakóhelyükön, nem kell mindezt Gyöngyösre utazni,

drágítva azzal is az egyébként sem olcsó cikkeket. Hálásak is a vámosgyörkiek, s ezt mindenekelőtt azzal fejezik ki, hogy többet vásárolnak otthon: az egyetlen üzlet havi forgalma most 200 ezer forinttal nagyobb, mint korábban a három kicsié volt.

— Meglepődne, ha zárás előtt fél órával tejet, kenyeret kérnék? — kérdem Medve Györgynétől.

— Meglepetés nélkül kiszolgál-nám — válaszolja természetesen egyszerűséggel. — Nálunk inkább marad négy-öt liter tej esténként, mint hogy egy zacskóval is kevesebb legyen a kellenél.

Várom, hogy a mellettünk álló Rohánszky Ferenc megrója az üzletvezetőt tékozló magatartásuk miatt. Nem ezt teszi, inkább elmagyarázza az okot.

— Az nem baj, ha egy boltban nercbundát is árulnak, de az már nagyon nagy baj, ha nincs meg mindig a napi ellátáshoz szükséges élelmiszer — magyarázza Rohánszky Ferenc. — Ha előfordul, többnyire a boltos hibáztatható érte. A szövetkezet vezetője nem tekinti bűnnek, megrovandó üzletvitelnek, ha a romlandó árukból egy kevéske megmarad.

Együtt egymásért

Nem kétséges, a tagság szemében szimpatikus magatartás következik az elnök szavaiból. De ez sem marad viszonzatlanul, hiszen a tagság kötődik a szövetkezethez. Ennek számtalan jelét adják: nemcsak azzal, hogy a lévi vég tagertekezteken haterzen részt vettek, mert kiváncsiak voltak az eredményekre. Pénzüket sem sajnálják a szövetkezetből. A VI. ötéves tervidőszak elején úgy tervezték, hogy három és fél millió forintot gyűjtenek össze célrészjegyekből a tagságtól, s a múlt év végén csaknem 34 millió forintot tartottak számon; kis híján ezerszázalékos a növekedés.

Oda-vissza kölcsönös a bizalom, s ennek hatása pénzben is mérhető. A tagság a szövetkezetnek adja nélkülözhető forrásait, s abból is épülhetnek, korszerűsödhetnek az üzletek; a gazdálkodás nyereségéből viszont a szövetkezeti tagok is hasznot húznak. Gyöngyösön találták ki például a tagsági vásárt, amelyen 30 százalékos kedvezménnyel csak a tagok vásárolhatnak tartós fogyasztási cikkeket. Tavaly két és fél millió forint kedvezményt kaptak az őszi és a tavaszi vásáron. Ugyancsak a tagságnak kedvez az, hogy a szövetkezet hajdúszoboszlói üdülőjében gyógyíthatják magukat a rászorulóknak. Ilyenek sokan vannak, hiszen a tagság nagyobbik fele közelít a nyugdíjkorhatárhoz vagy már túl is van rajta.

Ez egyben egyik bánata is Rohánszky Ferencnek.

— Kevés a fiatal tagunk — fogalmaz elégedetlenkedve —, most azon munkálkodunk, hogy az ifjú embereknek is vonzóvá tegyük a szövetkezetet. Ezért a szakcsoportok létrehozásához is támogatást nyújtunk, a közelmúltban szervezetünk három iskolaszövetkezetét, s mindezt az utánpótlás reményében tesszük. Szeretnénk erősíteni a szövetkezeti jellegét, s ez érdeklődő, aktív tagság nélkül elképzelhetetlen.

A megvalósításhoz viszont jó az elképzelésük: a kölcsönös érdekek és előnyök alapján fűzik szorosabbra a szövetkezet és a tagság közötti köteléket. Az úttörők egy közelmúltbeli akciójának elnevezésével fogalmazva, az együtt egymásért jelszó szerint dolgoznak. S az úttörőktől kölcsönözött fogalmazás egyben a folyamatos megújulást is sugallja.

* A Gyöngyszöv Áfész az MSZMP XIII. kongresszusának és felszabadulásunk 40. évfordulójának tiszteletére indított munkaversenyben elért eredményeiért megkapta a Kongresszusi zászlót.

V. Farkas József